1945 оной февралиин
11
ВОСКРЕСЕНЬЕ
№ 28 (4664)
Сэн 20 мүнгэн

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМОЙ ба УЛАН-УДЫН ГК-гэй болон БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН

Абаһан уялгаяа арюунаар дүүргэхэ!

Хэлэһэн үгэдөө эзэн боло!—гэһэн арадай үгэ болбол социалистическэ мүрысөөнэй гол эрилтэ болжо заншаһан байна гээшэ.

Манай арад зон хадаа али нэгэн дурасхаалта һайн үдэрөө угтахадаа ажал хүдэлмэреэ арбиддан хүгжүүлхын зорилгоор үргэн далайсатай социалистическэ мүрысөөе эмхидхэжэ, тусхайта уялгануудые бэедээ абаад, тэдэнээ эрхим һайнаар дүүргэхын тулада һаһан малгайгаа абангүйгөөр шалдадаг тиимэ гэгээн заншалтай болоһон байна. Энэ заншал мангаа Эсэгэ оронсо хамгаалгын агуу ехэ дайнай үедэ тон үрсэ удхатай болоjо ерээ.

Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ой ерэбэ. Энэ дурасхаалта үдэрые эрхим бэлэгтэй сэр угтахын хүсэтэйгөөр манай республика дотор социалистическэ мүрысөөнэй долгин гараһан байгаа. Республикын бүхы фабрика ба заводууд, машинно-тракторна станцинууд, совхоз ба колхозууд, сэр ба шулуу нүүрһэнэй уурхайнууд, түмэрзамай ба уһанай транспорт, загаһанай ба ойн ой ажаүйлэдбэри, советскэ, ... болон эмшэлгын газарнуудай хүдэлмэрилэгшэд бэедээ уялгануудые абаад, тэдэнээ бэелүүлхын түлөө һүүн хүдэлмэри ябуулжа байна.

Улан-Удын мяханай комбинат ... Прокопьев директортэй ..., шэлэй завод гэхэ мэтын ... предприятинууд абаһан уялгануудаа яһала һайнаар дүүргэжэ байха юм. Хүдөө ажал дээрэ абаад үзэхэдэ, хабарай тарилгада бэлэдхэл, юрэнхы дээрэ муу бэшэ гэхэдэ болоно. Трактор заһабарилгынгаа жэлэй түсэбые Хэжэнгын, Ехэ-Кударын МТС-үүд дүүргэнхэй. Мүн 5—6 МТС-үүд дүүргүүтэй ябана. Колхозуудаар агрономическа хэмжээ ябуулганууд, илангаа саһа даралга хангалтатайгаар ябуулагдажа байнаи. Загаһанай ба ойтой ажаүйлэдбэрин зарим предприятинүүд хүдэлмэреэ һай наар табинхай.

Һайндэрэй урда тээхи мүрысөөнэй эдэ бүхы амжалтануудай хажуугаар манай дутуу дундануудые харахада нилээд ехэ байна. Хамагай түрүүн, мал ажал дээрэ тохёолдоһон бэрхэтэй байдалые онсо тэмдэглэхэ шухала. Үбһэ тэжээл бага бэлэдхэһэн ба тэрээнээ һалан һалгайгаар гаргашалдаг болон харууһа муутай байһан дээрэһээ республикын колхозуудаар малай тураха ба үхэхэ болошогүй ябадалнууд олошорбо. Илангаа, Зэдын, Кяхтын, Сэлэнгын, Мухаршэбэрэй ба бусад аймагуудта малай үбэлжэлгэ тон муу ябана.

Мүн хүдөө ажалай машина зэбсэг заһабарилха ябадал, үрһэ хаалга болон шэмэг шөбхэ таряалангын талаар абтаһан уялганууд олонхи колхозуудта мууса дүүргэгдэнэ.

Ушар тиимэ дээрэһээ һайндэрые үнгэрөөхэ республиканска комисси болбол аймаг бүхэнэй уялгануудые ба тэдэнэй дүүргэлтые шалган хаража үзөөд, тус бүриин хүдэлмэрилүүдтэ 5—5 хоногой график тогтоожо аймагуудай мэдэрэмжэдэ табиба. Энэ графигые ямараар дүүргэжэ байһан дээрэһээ дурасхаалта 25 жэлэй ойе хэр гэһэн бэлэгэй гээр угтаха байһаниай эли гараха юм. Энэ графигые эрхимээр дүүргэгшэд хадаа нүхэр Сталинда һайндэрөөр хүргэгдэхэ бэшэг-рапортдо гараа табиха хүндэтэ эрхэ олохо юм.

Мүнөө Улаан Армиин түүхэтэ илалтануудай баясхаланта мэдээсэлнүүд фронтһоо үдэр һүни илгадгүй ерэжэ байна. Манай сэрэгүүд Берлиндэ далаад модо ойро ошоо!—гэжэ һанаад ерэгэдээ хүнэй досоо айхабтар ехэ баяр түрэдэг. Энэ ехэ илалтанууд соогуур 25 жэлэй ойе тэмдэглэхэ гээшэ юуһын хэрэг бэшэ. Энэ ойе үзэгдөөгүй ехэ амжалтануудаар угтаха, гээгдэжэ ябаа бүхы һалбаринуудаа түрүүшүүлэй зэргэдэ татан абаха, абаһан бүхы уялгануудаа арюун нангинаар дүүргэхэ гээшэ манай бүхы партийна, советскэ ба комсомольско организацинуудай, бүхы хүдэлмэрилшэн ба колхозникуудай фронтын ба Эхэ оронной урдахи үүргэ болоно.

Тус үүргэсэ үгэ хүүргүйгөөр гүйсэдхэжэ зэрлиг дайсанаа эсэлэн илаха үдэрөө улам ойртуулая!

Арматурщигууд хэлэһэндээ хүрэнэ

Паровоз вагон заһабарилдаг заводой арматурна цехын коллективэйхид алдарта ойн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо январиин 23 болтор котельно цехтэ арматур үгэхэ даалгабари дүүргэхэбди гэһэн уялга абаһан байгаа. Тээд, мүнөө тус коллективэйхид хэлэһэндээ хүрэжэ уялгаа саг болзор соонь дүүргэжэ шадаба. Эдэнэр өөһэд хоорондоо социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, ажалай үндэр бүтээсэ түйлана.

Үргэнөөр дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ мастернууд нүхэд Цось, Можаев; токарьнууд нүхэд Савкин, Тимофеев, Кеселев, Никитин, К. Малаев, Кузнецов; слесарьнууд нүхэд Самойленко, Калмыков, Завидняк, Казаев ба бусад шалгаржа гараба.

Советскэ Информбюроһоо

Февралиин 9-эй оперативна мэдээн

Февралиин 9-эй туршада манай сэрэгүүд ЗҮҮН ПРУССИДА КЕНИГСБЕРГҺЭЭ урда ур 30 гаран һуурин газарнуудые, тэдэнэй дунда, ШНАКАЙНЕН, БАРСЛАК, ДИНГОРТ, ШЛОДИТТЕН, НОЙЕНДОРФ, ВОРИКЕН, ШПАБУНКЕН гэдэг һуурин газарнуудые байлдан тайгаар эзэлбэ. Энээнтэй нэгэн хамта ЭЛЬБИНГҺЭЭ зүүн-хойгуур манай сэрэгүүд ФРИШ ГАФ гэдэг тохой эрьедэ ФРАУЕНБУРГ городые эзэлэн абаба. Манай сэрэгүүд ЭЛЬБИНГ городые хүреэлжэ, дайсанай гарнизониие үгы хэхэ байлдаануудые хэбэ.

ШТАРГАРД городһоо зүүн зэр ба зүүн-хойгуур манай сэрэгүүд добтолгото байлдаануудайнгаа зэсэтэ немецкэ ПОМЕРАНИИН газар дээрэ ГЛАМБЕК, КЛАЙН ЗИЛЬБЕР, ШТОЛЬЦЕНФЕЛЬДЕ, ПЕТЦНИК, БРАЛЛЕНТИН, ДЕЛИТЦ, ПЛЕНЦИХ гэдэг һуурин газарнуудые эзэлһэн ба АРНСВАЛЬДЕ городто дайсанай гарнизониие хүреэлһэн байна. Февралиин 8-да энэ ороондо болоһон байлдаануудта 800 гаран немецкэ солдат ба офицернүүд пленэдэ абтаба.

БУДАПЕШТДЭ манай сэрэгүүд дайсанай хүреэлгэдэһэн гарнизониие үгы хэхэ байлдаануудые үргэлжэлүүлхэ зуураа 15 квартал эзэлбэ. БУДА городой баруун хүбида дайсанай 900 гаран солдат ба офицернүүд пленэдэ абтаһан байна.

СЕКЕШФЕХЕРВАР городһоо урдуур манай сэрэгүүд хэһэн атакануудайнгаа зэсэтэ ШЭПОНЬЯ, КАЛОЗ, ДЕГ, ЛАЙОШ-КОМАРОМ, ЭНЬИНГ, ШИОФОК гэдэг томо һуурин газарнуудые эзэлэн абба.

Февралиин 8-да бүхы фронтнууд дээрэ 171 немецкэ танк гэмтээгдэһэн ба үгы хэгдэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 55 самолёт унагаагдаа.

★ ★ ★

Зүүн Пруссидэ Кенигсберг городһоо урдуур манай сэрэгүүд айхабтар шанга байлдаануудай ябаса дүнтүр дасанай үни удаанаар бэхэжүүлһэн зүрүүд газарые һэтэ сохихо зуураа түмэр бетонно ехэ бууганай ба пулемётно 102 дот булян абаба. Советскэ частьнууд 6 километр урагшаа дабшаад, Прейсиш Айлау гэдэг городто орохо замууд дээрэ байлдаануудые хэжэ ябна.

Эльбинг городһоо зүүн-хойгуур манай сэрэгүүд дайсанай эсэргүүсэлтые нуга даража, Фриш Гаф гэдэг тохойн эрьедэ зүбшэн урагшаа дабшаба. Фрауенбург городто орохо замууд дээрэ советскэ частьнууд түрүүшэй бэлэдхэһэн рубеж дээрээ бүхэжэһөн немецүүдэй онсо шанга эсэргүүсэлтые ушарһан байгаа. Энэ рубеж хадаа траншейнүүдэй хэдэн линии түмэр бетонно дотнуудһаа, мүн тэрэнэлэн танкда эсэргүү үргэн нүхэнүүд болон миннэ полинуудһаа бүридэнхэй байгаа юм. Сапёрнуудай туһаламжаар советскэ буушад ба танкова подразделенинууд эрчэлэлгэтэ атакаараа немецкэ хамгаалгын газарые һэтэ сохёод, городой үйлсэнүүдтэ байлдаа хэбэ. Мүнөөлөр манай сэрэгүүд дайсанай гарнизониие бута нэр ен һалгаажа, Фрауенбург городые эзэлэн... Дайсанай хамгаалгын газарай энэ түшэг тулгуурин пунктын түлөө болоһон байлдаануудта 391-дэхи немецкэ ябган сэрэгэй полк бүхыдөө бута нэрьегдэн һалгаагдаба, тэрээнэй командир подполковник Слаун гэгшэ пленэдэ абтаа. Дахин ябган сэрэгэй 311-дэхи немецкэ батальон үгы хэгдэбэ. Батальоной командир майор Рихард гэгшэ бүтэн үлэһэн хэдэн солдатуудтаяа пленэдэ оробо. Мүн ондоо немецкэ частьнууд хүнүү гээлтэнүүдтэ орсо.

Нэгэ үдэрэй байлдаануудта манай сэрэгүүд хэдэн мянган гитлеровецүүдые үгы хэбэ. Дайсанай 60 гаран танк ба самоходно ехэ буу гэмтээгдэһэн ба галдагдаһан байгаа: Немецүүдэй 11 танк, 95 ехэ буу, 140 автомашина, 20 паровоз сэрэгэй ашаатай түмэрзамай 500 шахуу вагон булаагдан абтаба. 2.600 гаран немецкэ солдат ба офицер пленэдэ абтаба.

◆ Штаргард городһоо зүүгээр ба зүүн-урдуур манай сэрэгүүд байлдаатайгаар урагшаа дабшажа, Арнсвальде городтохи немецкэ гарнизониие хүреэлбэ. Дайсан болбол резервнүүдээ татан асараад тус городто хүреэлэгдэһэн өөһэдынгөө частьнуудта туһалхаар сүмэ сохин орохо гэжэ һэдэһэн байгаа. Немецүүдэй бүхы контратака ехэ гээлтэтэйгээр гэдэргээ сохигдоо. Нэгэ үдэрэй манай сэрэгүүд 3.000 шахуу гитлеровецүүдые үгы хэһэн байна. 400 станкова ба гарай пулемет, танк буудаха 30 буугай хамта элбэг трофей булаагдаа.

Агаарта олоһон байлдаануудта советскэ лётчигууд 7 немецкэ самолёдые унагаагаа. Зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 27 самолёт унаа хэгдээ.

◆ Будапештдэ манай сэрэгүүд дайсанай хүреэлэгдэһэн бүлэглэлтые усадхаха байлдаа хэжэ, Городой баруун хүбида немецүүдэй гарта үлэһэн районуудта правительственнэ олон гэр байгаһан ба һүмэнүүд бии юм. Олон гэрнүүдэйнь доогуур подвалнууд ба газар доогуурха нэбтэрээн ябалсаха нүхэнүүд бии байгаа. Эдэ бүхы гэр балгаһануудые немецүүд хамгаалгын узел болгожо, галзуу шанга эсэргүүсэлтэ үзүүлнэ. Шашхедь гэдэг газые эзэлһэн советскэ гвардейскэ подразделенинүүд Неметвельди гэдэг үхээрнин газар дээрэ бүхэжэһөн немецүүдтэ атака хэһэн ба хэдэн кварталые эзэлһэн байна. Удэшэлэн тээшэ советскэ боецууд үхэрнин газарые дайсанһаа сэбэрлэжэ, мүн хэдэн томо шулуун гэрнүүдые эзэлээ. 14 танк ба хуягта транспортёр, 30 ехэ буу, 65 пулемёт ба һомо хэрэгсэлэй складтай хамта трофей булаан абаба. Нэгэ рото венгерскэ солдат ба 6 офицер Улаан Армиин талада шэлжэн ороо. Эдэ шэлжэн орогшод өөһэдынгөө бүхы буу зэбсэгые абажа ерээ. Отрядай командир майор Түрүүтэй 36 венгерскэ полицейскэдэ пленэдэ орожо бэээ тушааба.

◆ Секешфехервар городһоо урдуур советскэ частьнууд артиллериин буудалгада халхалагдан немецүүдтэ добтолго хэжэ, тэдэнэйрэ хэдэн һуурин газарнуудһаа хобхо сохин гаргаа. Советскэ сэрэгшэд дайсантай хэһэн байлдаануудтаа сэрэгэй эрхим һургуули ба бастар зоригые харуулна, түрүүлэн дайсанай эзэлһэн һуурин газарта сүмэрэн ороо. Барзиков пулемётно буудалгаараа немецүү эй түрилтые тогтоон бариба. Номонуудайнгаа дуулаалгаар дайсанай пулемёдые булаан абаад, тэрээгээрь буудажа бүлэг гитлеровецүүдые үгы хээ. Немецкэ танк гвардиин уланармеец Задерей гэгшын станкова пулемёдые бала даража, траншей соо байһан тэрэ боецые газар шоройгоор хушажархёо. Ухаа орхолоороо нүхэр Задерей дэншээ гараат тэрээн тээшэ дүтэлэн ерэжэ ябаһан бүлэг немецүүдые хараһан юм. Энэ советскэ сэрэгшэд 3 гранат шэдэжэ, 12 гитлеровецүүдые үгы хээ.

◆ Манай корабльнууд Либава портын оршондо 6.000 тоннотуһа түрихэ хэмжээтэй немецкэ транспортые шэнгээбэ. Дайсанай ондоо нэгэ томо транспорт ехээр гэмтээгдээ.

◆ Зүүн Пруссида «Герман Геринг» гэдэг моторизованно дивизиин 3-дахи мотополкын командир полковник Гейнц Хейгль гэгшэ пленэдэ абтаба. Энэ пленэдэ абтагша иигэжэ хөөрэнэ: «Герман Геринг» гэдэг дивизи бута нэрьегдэн һалгаагдаа ородуудай добтолго хөжэ эхилхын урда тээ миний полк 2.500 хүнтэй байһан юм. Тус полкын личнэ составай гурбанайнь хоёр хүбя байлдаануудта алагдажа дууһаа. Ондоо частьнуудшье мүн тэрээшэлэн гээлтэдэ ороһон байна. 2-дохи мотополкын командир майор Штау гэгшэ алагдаа һэн; артполкын командир фон Кальден гэгшэ пленэдэ ороо. Иимэ хүсэтэ сохилтодо дайрагдаһан германска арми һэргэжэ шатахагүй болоо. 1944 оной зун Витебскын оршондо немецкэ хамгаалгын газарые гүнзэгыгөөр һэтэ сохихо ябалые ород сэрэгүүдэй бээлүүлхэдэ фронт гансата 100 километр гэдэргээ сухарян һэн. Тиихэдэ бидэнэр Улаан Армиие хажуудашье, тогтоожо шадаагүйбди. Мүнөөшье мүн тиимэ болоо. Минскын хажуудашье Вильнын Ород сэрэгүүд манай фронтые һэтэ сохёод Одер мүрэндэ хүрөө. Германи болбол гарахын аргагүй мухардалда хүдар ороо гээшэ».

Бурят-Монголые сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойдо

Хэжэнгын, Ехэ-Кударын МТС-эйхид шэнгеэр уялгаяа дүүргэ

МАРТЫН 2-то

БУРЯТ-МОНГОЛЫЕ

сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ой гүйсэхэнь

Абаһан уялгаяа аргоунаар дүүргэе!

Магтагдамаар заһабарилагшад

Хабарай тарилгада хаһа болзор соонь эрхим шанартайгаар бэлэдхэхын түлөө Бурят-Монголые сагаан вардеецүүд болон интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойн урда тээхи мүрысөөндэ оролсоһон Закаменай машинно-тракторна станциин коллектив заһабарилгаа урда жэлнүүдэйхиһээ үлүү эмхитэйгээр ябуулжа байна.

МТС соо дэлгэрһэн заһабарилгын үедэхи социалистическэ мүрысөөндэ нүхэд Островский, Жарков, Тугутов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг заһабарилгын бригаданууд түрүү һууринуудые эзэлэнхэй. Эдэ бригадануудай членүүд байгуулагдаһан нормонуудаа үргэлжэ үлүүлэн дүүргэдэг юм. Ойн урда тээхи социалистическэ мүрысөөнэй дэлгэрһэнһээ хойшо МТС-эй бүхы заһабарилагшадай хахадһаань олонхид байгуулагдаһан нормонуудаа үлүүлэн дүүргэдэг болобо. Трактористнууд Мордыленов, Шелкунова гэгшэд үргэлжэ үндэр бүтээсэнүүдые туйланад. Слесарь Семенов, түмэршэ дархан Гымпилов гэгшэд заһабарилагшадай таһалгаргүйгөөр хүдэлмэрилхэ ябадал хангажа үдэрэйнгөө нормонуудые үргэлжэ 200 процент дүүргэдэг байна. Эдэнэрэй хэһэн хүдэлмэриин шанар үргэлжэ һайн байдаг.

Болзорһоо урид дүүргэбэ

Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд болон интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһонһоо хойшо Бур-Цакирай сомоной (Закамен) Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд колхозникуудай ажалые зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ шухала анхаралаа табиһан байгаа. Тиигэжэ тарилгада бэлэдхэлые түсэбэй ёһоор ябуулан, хамаг хүдэлмэрөө болзорһоо урид дүүргэбэ. Мүнөө энэ артелиин членүүд поли дээрэ түсэбһөө гадуур 1.000 тэргэ наг шэбхэ, 100 шаа мүльһэ гаргаһан байна.

Тарилгада бардам хүрхэ өөрхим шанартай үрһэ хаанхай.

Ажал хүдэлмэрөө зүбөөр эмхидхэжэ шадаһан Ленинэй нэрэмжэтэ артелиин членүүд Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд болон интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойн үдэр—мартын 2-ые иимэ амжалтаар угтахань.

Колхозникуудай дундахи социалистическэ мүрысөө зүбөөр эмхидхэжэ, хабартаа хаһа болзор соонь бэлэ хэһэн энэ колхозой эрхим дүй дүршэлые Закаменай бусад колхозууд халан абаха зэргэтэй. Тиихэдээ тарилгада бэлэдхэлээр хожомдожо ябаһан өндэхи колхозууд тохёолдоһон дутуу дундануудаа ал арта ойн үдэр хүртэр дүүрэн уса хажа шадаха байна.

Олон янзын тэжээл хэрэглэнэ

Прибайкальска аймагай түрүү колхозууд азуу малаа агар тарганаар үбэлжүүлжэ байна. Ворошиловай, Сталинай, Орджоникидзын, Чкаловай нэрэмжэтэ колхозуудай үхэр малнууд үбэлжэлгын үедэ шэнэ-тамираа үшөө нэмээ. Мүн эдэ колхозууд шэнэ түлнүүдээ хорологогүйгөө р... жэ байна. Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой малшад 42 тул абаад, нэгэшье хорологогүйгөөр ускэжэ байха юм. Тул абалгын эхилһэнһээ хойшо фермэ, гүүргэ бүхэндэнь түхэрэн сүүдхэ соо дежурство эмхидхэгдэнхэй. Тэжээл арбилжа, гамтайгаар гаргашалха хэрэгтэ фермын малшад эршэмтэйгээр оролсонхой. Эдэнэр малдаа олон янзын тэжээл холижо эдюулнэ. Мүнөө үбһэнэй хажуугаар һолоомо дэбтээгээд малаа эдеэлүүлжэ байна.

Һүнэй-товарна фермые даа... нүхэр Кузнецова малшадай д... зоотехническэ һуралсал өм... хээд, өөрөө хүтэлбэрилнэ.

Чапаевай нэрэмжэтэ арте... малшад үбһэ тэжээлээр ядама... байбашье, нэмэлтэ тэжээл б... хэлгэ эршэмтэйгээр ябу... Үбэлэй һаранууд соо эндэхи... шад 60 центнер нэмэлтэ тэ... бэлэдхэһэн байна.

Сталинай, Орджоникидзын... рэмжэтэ колхозуудай ма... Бурят-Монголые сагаангва... цүүд болон интервентнүүдһэ... лөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй... нэрэмжэтэ мүрысөөндэ орол... доо абаһан социалистическэ... гануудаа бэелүүлэн үбэлгү... тул абалга эршэмтэйгээр ү... гэжэ байха юм.

Ф. ВОРОНЦ...

Тэжээлээ нормын ёһоор гаргашална

«Гигант» колхозой (Тарбагатай) һүнэй-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд үхэр малаа ородосотой һайнаар харууһалан үбэлые хангалтатайгаар үнгэргэжэ байна.

Фермын малшад аяар намар байхада бүхы малаа тарган турангайгаарнь илгажа бүлэглэһэн юм. Харууһалха малаа тушаажа абаһан һаалишад болон адуулгашад үдэртөө малаа бэлшээжэ хаһа соонь уһалаад, үгэшэ... лөөниинь нэмэлтэ тэжээл ...лэг. Малша бүхэн үбһэ һо... болон нэмэлтэ тэжээлээ бай... лагдаһан нормын ёһоор га... шална. Тиигэжэ эдэнэр зохё... һон графигаа хазаг йруулна...

Энэ фермын бүхы мал һай... харууһалагдажа дунда ба ... һаа дээшэ шадалтай бол...

И. ТАЙНО...

ТРАКТОР МАШИНАНУУДАА ЭРХИМ ШАНАРТАЙГААР ЗАҺАБАРИЛАЯ!

Хабарай тарилгын дүгэлхэ түдэм трактор болон хүдөө ажалай машинануудай заһабарилга шамдуулха шухала. Заһабарилгын һара бүриин график хаһа соонь дүүргэхэ ябадал республикын МТС-үүдэй гүрэнэй түсэб байгуулагдаһан болзор соо амжалтатайгаар дүүргэхэ ябадал хангаха байна.

Трактор заһабарилха январиин түсэб республика дотор 115 процент дүүргэгдэнхэй. Трактор заһабарилха түсэбэй дүүргэгдэһэн болобошье, хүдөө-ажалай прицепной машина зэмсэгүүдэй заһабарилга гээгдэжэ ябана. Январь соо заһабарилагдаха прицепной машина зэмсэгүүдэй түсэб оройдоо 87 процент дүүргэгдэһэн байха юм. Февралиин 5-ай мэдээгээр республикын МТС-үүд өөр трактор заһабарилха жэлэй түсэб 60 гаран процент дүүргэгдэһэн байна.

Сталинска областиин Старо-бешевскэ МТС-эй болон Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойе угтуулан республикын правительство болон ВКП(б)-гэй Обкомой хангалтада харюу болгон трактор заһабарилгые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысэһэн түрүү МТС-үүд бага бэшэ амжалтануудые туйлаба. Республикын МТС-үүдэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ Хэжэнгын машинно-тракторна станци түрүүлэнхэй. Энэ МТС-эй коллектив трактор заһабарилха жэлэйнгээ түсэб байгуулагдаһан болзорһоо хоёр һара хахад урид январиин 20-до эрхим шанартайгаар дүүргэһэн байна. МТС-эй директор нүхэр Игнатьев, машинно-тракторна мастерскойе даагша нүхэр Ануфриев, механик-контролёр нүхэр Матвеев гэгшэд заһабарилагшадай ажал хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэжэ үдэр һара бүхэнэй график алдадгүй дүүргэхэ ябадал хангажа шадаа.

Ехэ-Кударын машинно-тракторна станци республика доторхи социалистическэ мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлээ. Энэ МТС трактор заһабарилха жэлэйнгээ түсэб байгуулагдаһан болзорһоо хоёр һара урид февралиин 1-дэ дүүргэһэн байна. Январь соо заһабарилха тракторнуудай түсэб 210 процент, жэлэйнгээ түсэб 91,3 процент дүүргэһэн Чесанын МТС 3-дахи һуури эзэлээ.

Тэрэшэлэн январь соо трактор заһабарилха түсэбүүдээ 100-һаа 140 процент хүртэр дүүргэһэн Саянтын, Хонхолойн, Гашейн, Баргажанай, Бичурын, Бага-Куналейн, Окино-Ключевскэ, Сагаан-Усанай, Иволгын, Закаменай машинно-тракторна станциинуудай һайн хүдэлмэри тэмдэглэмээр байна.

Тиихэдэнь зарим МТС-үүд заһабарилгын хүдэлмэри намарһаа хойшо хангалтагүйгөөр ябуулжа, бүхы республикада гэдэргэнь татаһаар. Тарбагатайн МТС аяар 50-аад заһабарилагшатай байһан аад, январь соо оройдоо нэгэ трактор бэлэн болгоһон байха юм. Ехэ-Куналейн, Удын МТС-үүд январь соо арай гэжэ 3—4 трактор заһабарилаа. Гадна эдэ МТС-үүд трактор заһабарилха түсэбөө дүүргээгүйһөө гадна, хүдөө-ажалай прицепной машина зэмсэгүүдые тарилгада бэлэдхэхэ тушаа ямаршье хэмжээ абанагүй.

Машинно-тракторна паркнуудай полевой хүдэлмэриин үедэ һаал һамшаггүйгөөр хүдэлмэрилхэ ябадал заһабарилгын шанарһаа болодог. Гэбэшье, зарим МТС-үүд заһабарилгын шанар һайжаруулха тухай хүсэд хэрэгсээнэгүй. Тэрэнһээ болоод заһабарилагдаһан трактор болон хүдөө-ажалай машина зэмсэгүүд хэлэн олон дутуунуудтай байжа дахяад заһабарилагдаха болоно.

Суулгын МТС-эй бэлэн болгоһон трактор болон хүдөө-ажалай машина зэмсэгүүдэй олонхидынь шанар муутайгаар заһабарилагдаһан байба. Тус МТС-эй директор нүхэр Дашиев болон ахалагша механик нүхэр Шойроев гэгшэд заһабарилагдаһан трактор машинануудаа МТС-эй комиссяар тушаажа абангүй бэлэн болгообди гэжэ мэдээ эһэн байха юм. Трактор машинануудые тушаажа абаха Мухаршэбэрэй аймагтахи гүрэнэй комисси хүдэлмэридөө харюусалгагүйгөөр хандажа Суулгын МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд й хайнамжагүй ябадалые хэрэгсээгээгүй. Мүн энэ комиссиин членүүд заһабарилгын үедэ трактор машинануудай шанар шалгажа дутуу дундануудынь элирүүлдэггүй байгаа.

Эгэтын МТС-эй заһабарилһан трактор болон хүдөө-ажалай прицепной машина зэмсэгүүд баһал муу шанартай байна. МТС-эй дирекци бэлэн болоһон трактор машинануудаа шалган тушаажа абаха ябадал эмхидхээгүй байха юм. Тиихэдэнь Яруунын аймагтахи гүрэнэй комисси хажуу тээһээнь хаража байдаг зантай.

Заһабарилгын шанар шалгаха хэрэгтэ иимэ хайша хэрэгээр хандаһан баримтанууд лурсагдагша МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй нюдэ далдалжа байһан ябадал гэршэлнэ. Эдэ тохёолдоһон баримтанууд саашадаа тэсэшэгүй байна. Трактор машинануудай заһабарилга хаһа болзор соонь эрхим шанартайгаар дүүргэхэ ябадал хангаагүй байһан МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд эхэ оронэйнгоо урда хатуугаар харюусаха байһанаа медэхэ з...тэй.

Трактор болон прицепной ...шина зэмсэгүүдэй заһабарилга шангадхахын тулада МТС б... ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ б...да, заһабарилагша бүхэнэй ...дахи социалистическэ мүры... болотоор хүтэлбэрилэн т... МТС-үүдэй хүдэлмэриин дүй ...шэл халан абаха ябадал эм...хэхэ уялгатай.

Трактор болон хүдөө-ажа... машина зэмсэгүүдые заһабар... февралиин график МТС бүхэ... заатагүй дүүргэгдэхэ ёһотой. ...һара соо январь соо тохёолдо... дутуу дундануу бүгэдэ усад...даха зэргэтэй. Мүн шанар ...тайгаар заһабарилжа гоёоһо ...гаха ябадалтай эрид тэмсэхэ ...хала. Тиигээд байхадаа рес...ликын МТС-үүд Бурят-Монго... сагаангвардеецүүд болон инт...вентнүүдһээ сүлөөлэгдэһэн... хойшо 25 жэлэй ойн үдэ... мартын 2-ые ажалай амжал...нуудаар угтаха байна.

25 жэлэй ойн урда тээхи ...циалистическэ мүрысөөндэ б... үргэнөөр оролсожо, трактор ...шинануудаа тарилгада эр... шанартайгаар бэлэдхэхын тү... эрид шангаар тэмсэе!

А. ЛАМЕРОЗО...
БМАССР-эй Наркомзем...
главна инженер.

Ч. ГЕНИНОВ

БЭРИ

Нэгэ актатай комеди

…маадаха нюурнууд:

…хэ.
…ндэхи хүн.
…руся.
…ижит.

…ронт ошоһон Мижит Бадмае… эхэнь хүбүүнэйнгөө бэшэһэн …лые ехэ энхэрэн эрьюулжэ …за үзэнэ, эльбэнэ хасартаа… нян таална.

…хэ. Энэ дайн сэрэгэй дүүрэхэ …р гэжэ ойрохон болоол юм …сэпэ. Тэрэ амидыгаараа бэдо… ороолон Гитлертэ үй түмэн …тание гэмтээһэн зобсоһо… нь нүгэл хиланcэ түргэн ху… энь болтогой! Хөөрхымни даа, …гэмни! Мендэл бусажа, ша…гаа харуулһайш даа. Гэнтэ …жо ерээд, ондоо болошонхой, …кы, танинагүй гүш?—гэжэ …г даа... (Газаа үүлэ тэншохо… …ь һэр-мэр гэн үүдэндэ ошоод) …шии?

…ндэхи хүн. Доржиева Маруся …э энэ байдаг гү?

…хэ. Тиигэлег. Тиигэдэг лэ даа, …гэд мүнөө өөрөө үгы байна, …ажэриһөө ерээтүй.

…ндэхи хүн. Тиихэлээ энэ та… …нь гүт? Үүлэө нээгыт!

…хэ. Юун эжы?! Бэшэ. Тэрэш… …оройдоо эхэгүй хүн лэ, ган…раа манайда байһан басаган

…ндэхи хүн. Энэмни Ранжуро… …цын 5 гү?

…хэ. Тиимэ, Ранжуров улицын 5.

…ндэхи хүн. Фронтһоо шарха… …д ерэһэн нэгэ хүн стани… …рэ һууна. Тиигээд Ранжуро… …цын 5-да һамгамни эжытэ… …лат юм гэпэ. Ошожо һамган …ни дуулгыш, аргатай байгаа …мэнэ гэһээр мори абаал …ни дээрэ ерэг лэ гэнэ.

…хэ. һамгамни?.. Эжытээ?.. …н хүн гээшэб. тэрэшни?

…ндэхи хүн. Ягааб, тэрэ Дор…ева Марусиинтнай үбгэниин …гаа гээшэ ааб даа.

…хэ. Үгы, нүхэр, тэрэшни үб…тэйш е бэшэ, өхэтэйшье бэ… хүн лэ. Али энэмни хүпэй …ган байгаал, ондоо хүптэй …ххо һан ал, үбгэнтэйб гэж…гэтгүй байбалтай?

…ндэхи хүн. Тэгэтнай соо… …эй һамган бэшэ, басаган юм

…хэ. Хэн мэтэбэ саш. Тэрэ… …шни һамган, басагыень юу… …пь таниха хүнбиб: һамгаг… …хадаа к фтотой юубкотэй …ганшье хадаа кофтотой юуб… …эй аал лэ залуушуулайшни …та, басагыень ил…аруулаг… …үб.

…ндэхи хүн. Теэд Ранжуров 5 …гэнэ бэшэ гүт?

…хэ. Ранжуров 5-шье гэжэ …даг юм. Ранжуров 15, Ранжу… 25-шье гэжэ б йжа байд… …лэ, буруу ойлгожо ал…аа …раа бэшэ хүн гүш?

…ндэхи хүн. Доржиева Маруся …э эндэ байдаг гэнэ бэшэ а…

…хэ. Байгаашыншье байдаг л… Эй!.. Тархаа залги ехэ… …шни энэ басаганһамни ерэһэн …үүн байгаа гээшэ гү? (Шан… …). Битни үтэлһэн, шүдөө …һан шабгансалби.

…ндэхи хүн. Үүдэө нээгыт даа, …иска бии юм һэн, үгөөд гара… …үб.

Эхэ. Шамаа хэлэнэлби, бишни жажалхаа шүдэгүй болоһон шабгансаб гэжэ. Ямар нэтэрүү, нэд балай хүбүүмши, хүгшэн хүнһөө …шэхэ гайхахагүй. Тэрэ расписка жэрэспискаэз хожом үгэлсөөрэй абалсаарайгты.

Эндэхи хүн. Сохом эжынь бэшэб гэнэ гээшэ гүт?

Эхэ. Юун зуу дахин хэлэхэ болоо хүн гүб шамда: Эжымни үгы юумэ гэгшэл гэжэ. Ямар ойлтохогүй шабар шалба…г тархибши. Юушье ойлгоогүй аад...

Эндэхи хүн. Юу ойлгоогүй гэжэ, яһала һайнаар ойлгоо хүм. Ранжуров 5-да һамгамни эжытээ байха гэжэ хэлээ һэн. Теэд Ранжуров 5 эндэ ха юм. Доржиева Маруся гээшэ эндэ байдаг гэпэ ха юм та. Өөрөө юушье ойлгожо үгэхэгүй ямар шашаг шабгансабши. Фронт ошоһон хүбүүгүй һэн гүш?

Эхэ. Хүбүүтэй, хүбүүтэй. Хэн гэжэ хүбүүн бэ?

Эндэхи хүн. Миша, Миша гэлдэнэл даа. Фронтһоо ерэһэн хүбүүнэй байхада баярлаад, гэртэхиндэнь дуулгажа баярлуулха гэжэ ерэн гэһээ ойлгожо үгэхэгүй, ямар яржагануур шашаг шабгансабши даа.

Эхэ. Миша... Миша гэнэ гүш? Тэрэшни ород хүн юм гү?

Эндэхи хүн. Бэшээ! Бурят!

Эхэ. Юрдөө минии хүбүүн Миша гэжэ нэрэтэй бэшэ юм, өөрөө юун хүмши юрдөө?

Эндэхи хүн. Би эндэхи хүн лэ би даа.

Эхэ. Хэн юуншье байһыень мэдэзгүй аад лэ, үүдөө нээлгэмтүй даа. Тииһээ тиитэрээ сэрэг суурай үелэ.

Эндэхи хүн. Бидэ хоёр яашье ойлголсохоёо болибо хабди даа. Тэрэ Маруся гэдэгтнай хаана хүдэлдэг юм? Тэндэнь ошожо бэшэгынь үгэхэ болоо гээшэ гүб? Хаана хүдэлдэг юм, тэрээнэйнь хэлыт даа.

Эхэ. Теэд бэшэг й бии юумэ һаань, саашашни почто үлгөөтэй байнал, тэрэ н соо хээд тониилыш. Харанхы һүни хаанаһаа олохо хүмши?

Эндэхи хүн. Хаана?

Эхэ. Сланашни түмэр хайрсаг үлгөөтэй байхал даа. (Тэрэ хүнэйнь харанхыда почтын хайрсаг оложо яһан юумэ нээр ана). Энэшни хасуунхидамни орохонь бэшэ гү?!. Наана юрөө! Юу налргаа түеэргөө хүмши? Гаража ерээд, хулыхаагаараа тархи урууши һамна зада буулгажархихаб. (Клюкагаа шэрээд ябана. Клюкагайнгаа түршэгнэхэһөө өөрөө залд гэжэ айна). Манайдашни телефон байха. Телефоноор милициые дуудаад шамайе тушаалгажархихаб. (Үүдэндэ ошон шагнана). Энэшни ябаадүй һаршагануулна бэшэ гү?.. Энэ үхэнэлшни тонилоодүй гээшэ гү? (Зорёон шангаар хэлэнэ). Милицидэ телефонохо юм байна. (Клюкагаа шэрэһээр, столой хажууда ерэжэ, стакан абаад, стакан руугаа дуугарна) Намда милициые үгэгты. Энэ милиции гүш? Нүхэр милици, манайда түргэн ерыг. Ранжуров улицын 5-да нэгэ тачидагүй хүн ерээд, үүдээ нээгыт гэжэ зууралдаад һалланагүй. Энэ гэһээр, түргэн лэ ерээд баригты. (Үүдэндэ ошоод шагнана). Энэшни ошоо ха юм айгаад. Милициые телефондоходомни айгаад ошобо ёһотой. Шадажал айлгаба гээшэ хаб. һа-һа-а оо-ёо-хо саш. Эдэ залуушуулые б йлгахашни хашартайл юм байна даа. Залуу хүниие байлганхаар, һамга зэмгэгүй, өөрынгөө тухай үбгэжөөл хүниие байлгаа һаа яһа амар. Яһанайнгаа хүлһэ гаратар сайгаа уужархёод яриддажа, бабаралдажа һууха байгаабди. Ёг-хо, ёг-хо саш. Сайгаа уугаад, юрдөө унтаахайндаа ошохо юм б йна. (Газаа үүлэ тоншоно). Тархяа залгиит! Шүдхэр абаашa ехэ, энэ үхэдэлшни баһа һөөргөө ерэбэ гээшэ гү? Яаха гээшэбиб? (Орон дээрээ ошоод, тархяа бүтүүлээд хэбтэнэ. Газаа үүлэ шангадан тоншоно, абяа гараша Орон дээрээ хушалтаа олгойлтон шагнана).

Мижит. Унтаа гүт? Үүдэө нээгыт.

Эхэ. Хэмши юрдөө!

Мижит. Би Мижит.

Эхэ (һуга харайн гүйжэ бодоод, үүдэн тээшээ ошожо ябатараа гэнтэ зогсоод). Хэнби гэнэш?

Мижит. Би, Мижит.

Эхэ. Үү даа! Баарһамни! (Үүдэө нээнэ). Хүбүүмни, ерээ гүш?!!!

Мижит. Эжы! (Эхэнь хүбүүгээ таалана). һайн байгаа гүт?

Эхэ. һайн даа, һайн. Хүбүүгээ ерүүлжэ, эжышни нарандаа гараба гээшэлби даа. Тугаар һаяхан хүбүүмни гэгхэ орожо ерээд ондоо болонхой, эжы танинагүй гүш гэжэ байг шаб гэжэ һанажа һуугаа бэлэй «Хүлөөрэө гараһан хүн орожо ерэхэ» гэдэгэй ёһоор хүнэй хүбүүн хаанашье ябаад ерэхэл байна даа.

Мижит. Эжы, ядаа түлягүй һайн байгаа гүт даа?

Эхэ. Үгы даа. Ягаашьегүйб Хари ганцаараа һанажа һуухадаа дэлхэйдэ багтахаар бэшэ олон юумэнүүдые бодожо байха аал лэ, үнэн уулзахадаа һураха юумэ һанагдахагүй ямар жэттэй юм. Юу һураха юумэ гээшэб? Өөрэ хөөрыш даа.

Мижит. Тон түрүүн эжыгээ баярлуулан хэлэхэ юумэмни гэхэлэ, нэгэ город абалгандa һайн ябажа гараһанаймни түлөө Улаан тугай орденоор шагнаа һэн.

Эхэ. Бэрхэл гээшэ аабши даа. хүбүүмни! Хэлэжэ шадахагүй аад юун гэхэбиб даа. Амитан зондо тушаалдаһан аюулта сагта амяа харагагүй, хүн зоной хойно гараагүй, түрүү зонуугаар ябалсажа, алдартай солотой ябажа ерээд, эжыгээ баярлуулан байна ха юмши даа. Хүрөө гүбши даа, хүбүүмни. Бархирнагүй бэшэ аалби, юундэ нёлбоһон гоожохо дол гэнэб. һа-һа-һа. баярлаһан хирээ бархиржа байна гээшэ гүб

Мижит. Эжы! Ябаһан ябадалаа бултыень хөөрэхэ болоо һаамни бэлэн һаяаршье барагдахаар бэшэ даа. Үхэхэһөө бэшые хүү үзөөб гэхэдэл болохоор гээшэ Наралгүй хожом хөөрэнэ бэзэб Тэрэ город абалгандa энэ баруун хүлөө шархатал һэм. Тиигээд 3 һарын амаралтаар ерээл би даа.

Эхэ. Теэд хүлшни ямаршьегүй һайн болоо гээшэ гү?

Мижит. Болoжо байна даа.

Эхэ. Эй, энэ һогтуу тархишни, эдээ юумэ хэхэгүй, юутээ һуугаа гээшэбиб. (Бодожо юумэ эдэлдхэнэ. Мижит бодожо гэр соо гүүраа юумэ хараашална. Марусиин юумэ үзэнэ).

Мижит. Марусиин дневник. (Аалихапаар уншана). «Үнинэй бэшэг абаагүй байһанаа майн 15-да Мишоһээ бэшэг абажа ехэ баярлаад, үглөөнэйнь хүдэлмэридөө ошоходоо харюу бэшэг табяад, тэрэ үдэр ехэ һайн хүдэлжэ нормоёо 500 дүүргээб». (Марусиин карточка байнал. Байза, эжы Марусиие минии һамган гэжэ мэдэнэ гээшэ гү, али үгы гү... Мэдэхэ юм байна). Эжы! Энэ хэнэй юумэнүүд гээшэб? Суг байлгаһан хүн бии гү?

Эхэ. Шинии бэшэһэн ёһоор, заводто хүдэлжэ байһан Хөжэнгын нэгэ басаган байлгаһан хүм. Өөрөө хэлэхэдээ үбгэн үгыл би гэгшэ һэн.

Мижит. Зай тиигээд?

Эхэ. Тиигээд шинии ерэхын урдахануур нэгэ хүн ерээд, тэрэ басаганайшни үбгэн фронтһоо ерээд станци дээрэ байна гэхэдэнь, сагай хатуула юун хүнииншье мэдээгүй аад оруулаагүй һэм.

Мижит. Юун үбгэнгүй хүндэ үбгэнэйнь ерээ гэжэ хэлэжэ юм? Тэрэшни ямар басаган байгаа юм даа? һэбхи һэйгэн амитан бэшэ юм гү даа?

Эхэ. Гэмгүй басаган хэбэртэй агша даа. Яажа мэдэхэбши даа. Али үбгэнтэй аад лэ ондоо үбгэндэ ошохоёо һанаад, үбгэнгүйб гэжэ байгаа юм гү? Шэхээ таяад ябахада. хүндэ хэлэхэһээ байха дуулахашье зэбүү хүрэхөөр юумэнүүд дуулдагша даа.

Мижит. Ямар тиимэ юумэнүүд дуулдаваб?

Эхэ. Эрынгээ ябахыень хүлеэжэ ядажа байһанаал ябамсааринь ондоо ерэдэ гаралаг эхэнэрнүүд бии юм гэлсэгшэл. Заримань мүрөөшье алдашана ха даа Үөншье хэлээ һэм, нигэжэ дуудаа һэм: үбгэнэйнгөө фронт ошоһон хойнонь, ай. бурхан з йлуул даа! һөөргөө бусажа ерэхэгүй гэжэ һанаа юм гү даа. би шамһаа һалааб гэжэ бэшэг бэшээд. ондоо үбгэндэ гарашоо юм ха.

Мижит. Зай, зай, тиигээд?

Эхэ. Тэрэ гараашa үбгэн йнь хүушан һамган ерээд, абаашa һамгаяа хаяхадань, харин түрүүшэ үбгэнһөөшье һалаад, тэрэшье үбгэндөө орхигдоод, хии сагаан талада һуушоо юм ха. Хэбэг бөөгэй хоёр зухэлиин хоорондо хооһон һалаһантай адли юм ха даа.

Мижит. Тэрэшни баһал тэнэнэй үреэһэн бөөрэнь, унаган эжэлынь байгаа гүб даа.

Эхэ. Үгы даа. һайн хүн гэжэ һанагшаб даа. Урда һүни 3 сагта ерэбэ гү, тиихэдээ нэгэ доржэгонуур түргэн хэлэтэй ородто хүргүүлжэ ерээ һэн. Энэнь ямар юумэн ааб даа гэжэ һанаһамни, харин һурхэй һайн хүн хэбэртэй бэлэй. «Бабушка, бабушка, хорошо живеш? Дров привежом».—гэжэ байжа хэлээд гараа һэн. Гараһанайнь һүүлээр. энэшни юун хүншни гээшэб гэжэ һурахадамни. Фронт ошоһон хүнүүдэй гэртэхин бүлэнэртэнь туһаламжа үгэдэг камисса хүн гээ һэн. Тээ тугаар, бэрэ харааннаар нэгэ ород үбгэн, Бадмаев бабушка эндэ байдаг гү гээд нэгэ тэргэ түлеэ буулгаад ошоо.

Мижит. Дээдэ хоёр шүдэнэйнь ялагар сагаан хэмэл шүдэтэй хүн гү?

Эхэ. Тиимэ, тиимэ. Таниха хүншни гү?

Мижит. Таниха даа, таниха. Тэрэшни һайн хүн. Хии талаар хэлэхэгүй, хэлэһэнээ заабол дүүргэхэ хүн байха. Тэрэшье тэрэ. Тэрэ басаганшни ажал хүдэлмэридөө ямар ябадаг юм хаб даа?

Эхэ. һайн даа, һайн! Хүдэлмэриһөө ехэл эсэшэнхэй ерэдэг. Заримдаа ехэ һанаата болон, һанаа алдаад сонходоо ошоод, газаа тээшээ хаража һуудаг. Юундэ муудаанабши гэхэдэ, хүдэлмэридөө һанаагаа зобоном даа гэгшэ. Хүдэлмэридөө байһанаа зүү элнэ хаш даа: «Миша Миша»—гэжэ байтаад шангаар дуугарха юм. Энэшни ударник болоһон басаган лэ, тэндэ ханада үлгөөтэй байха, тэрэ һайшаалынь.

Мижит (ошожо грамотыень уншана). Яһала һайн ябаа басаган ха юм даа.

Эхэ (элеэ шанажа байһанаа хүбүүнэйнгээ хажууда ерээд, дүүгаа аалихан болгон хэлэнэ). Хүбүүн, ши юрдөө энэ басагаар һамга хээ һаашни яаха юм? һайн зантай, ажалдаашье һайн, урзуур ябаһан, теэд шэг шарайгаараш е хүнэй нюдэндэ урин, арюухан шарайтай хүн даа. Энэ харалдал юрдөө. (Карточкыень асараад үзүүлнэ). Пулхыхадажа зохидхон басаган даа!

Мижит. Хүнэй һамган байгаагүй юм гү?..

Эхэ. Үгыл ёһотой даа.

(Үүдэ тоншоно).

Үнөөхи басагам ерэбээтэй. Хүбүүн ши юрдөөл ойлго...

Мижит. Эжы, бай даа, тэрэ эдеэгээ хара, гарашуужан, Би нээгээд үгэһүү. Хэмши энэ?

Маруся. Би, Маруся.

Мижит. Марусяб гэнэл, үүдэө нээхэм гү?

Эхэ. Нээ, нээ.

(Маруся тоһон хээ болоһон хүбсаһатай, асэнтэ орожо ерэнэ. Мижидые гэнтэ танижархина).

Маруся. Мижит! Ерээ гүш? (Мижит Маруся хоёрой таалалдажа байһыень эхэ ойлгохотэргүй үнгэршэнэ. Тиигээд Маруся эшэһэн хэбэртэй гү, уяраһан хэбэртэй гү, кухни уруу орошоно).

Эхэ. Минииишни хүбүүн гэнтэ орожо ерээл, зүрхөө хаха баярлан алдаад байназби.

Маруся (дуугарха үгөө оложо ядан). һайн лэ гүб даа.

Эхэ. Нарандаа гаража, уншахараал һууна даа. Үгы юрдөө, Маруся! Шимни юрдөө үбгэнтэй хүн һэн гүш? (Маруся дуу гарганагүй). Би нээрээ һуранааби, сэхынь хэлыш даа, үбгэнтэй хүн гүш? Үбгэнтэй һаш баярлуулха гээ һэм. (Маруся орой дуугарнагүй). Энэмни яагаа гээшэб? Ерэжэ хүбүүтэйм танилсыш.

(Үргэлжэлэлынь 4-дэхи нюурта).

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь «Б-М. Үнэнэй» январиин 16, 17, 20, 21, 22, 31 ба февралиин 2, 3, 4, 6, 7-ной номернуудта).

Халуун зүрхэтэ, шэрүүн шарайта гвардеецүүд
Хатуу зоригто булад манай геройнууд,—
Баатар улаан агуу хүсэтэ Армитаяа
Баруун тээшээ яаруу шамдуу алхалаа.
Сэсэн нюдөөр холые харан шэртэжэ,
Цырен хүбүүн тэдэнээр зэргэ алхална.
Шангаа бэень шадал зоригоор һомолоотой.
Шадамар солбон Гэсэрэй түхэлөөр гэшхэлээ.
Ойртожо ябааша илалтын тухайда сэдьхэжэ,
Омог баяртайхан Цырен баруулжаа алхална.
Зуу мянган үнэтэ һайхан һаналнууд,
Зуланууд шэнги сэдьхэжэ дундань дулатана.
Баршад ёгото харшан фашистнарай ингадахада,
Баян сэнхир Байгалаа тойрон буһахалби.
Барагдашагүй үргэн алтарма хонгор дайдаяа,
Баатар эзэнэй хурса нюдөөр харахалби.
Ажалша зоной хоорондо эдэлхэ жаргал асаралаша
Алдар суута эрын түхэлөөр гэшхэхэб.
Түрэһэн эхэ, эсэгэ хоёройгоо ажаһууһан,
Түрэл нангин эсэгын гэртэ ойртохоб.
Хабар зунай хүсэтэй нарай талмайржа,
Хангал сэсэгэй үнэрөөр дэлхэй намнаахал.
Эгээл тиимэхэн сэлмэг дулаан үглөөгүүр,
Эсэгынгээ гэрэй арюун боһоһо алхахаб.
Хандама инагни, урһыгаа шэнги, нигэханаар,
Халуун уралаараа хатарым галдан таалахал.
Эхэ эсэгэмни баярай нёлбоһо дуһалуулан
Энхэ мэндэ буһаһыем хаража жаргахал.
Агуу Илалтын нэрэнэ Орденой хажууда
Алдарта гвардеецэй мүшэтэ тэмдэг яларуулан,
Гэрэл шарайта улаахан хүбүүгээ тэбэрижэ.
Гэрэйгээ үндэр гэшхүүр дээгэ гарахабди.
Угтажа хүлеэжэ баяртай байһан сонуудаа
Удхатай һонорхон үсөөхэн үгөөр амаршалхалби.
Баатар улаан Армиингаа зүгһөө, арадуудтаа,
Баяр мэндээ хүргэн дуулган байхалби.
Урматай баяртай эхэ эсэгэмни, Хандамамни,
Ууралтай халуун уураг эдеэгээ асаржа,
Айрагай архи домбо дүүрэн бялтарган
Айлшан ерэһэн баатар хүбүүгээ хүндэлхэл.
Тэргэн дэгэлээ ханзаһаа гаргажа нарбуул н,
Томо шүрэтэй мүнгэн хэтэгэ һанжуулхаб.
Эмээлтэ мориндоо солбон түргөөр морижо,
Элдин талаар найрлан сэнгэн гүйлгэхэб.
Алдар солотэ залуу баатар гвардеецүүд,
Арадуудай Армиин бушуу хатуу солдадууд,—
Мэргэн автомадаа гартаа шангаар адхаhай,
Мэхэтэй дайсадаа гэтэн харата ябанад ха.
Ганса бэшэ Цыренние ухэнһөө аб рһан,
Ганса бэшэ Цыренэ өөрөөшье абарагдаһан
Алексей хүбүүн Цыренэй хажууда автомадтай,
Алдар һүртэ Суворовой зэригээр алхална.
Хүхэ сэнхир илалтын нарата оторгойдо
Хүсэтэ улаан далита геройнууд хүнхинөө.
Бэрэд хорхой шуһата Гитлерэй зүтгэлэша,
Берлин ошохо холынгоо замда хүнхинөө.
Улаан галаараа дайсадай хүрые усадхата,
Урда хойноонь уй түмэн танкнууд.
Һүртэ артиллериин зуу мянган буунуудаар
Һүүлшинингээ арюун илалтын замаар
шуумайлдаа.
Ойртожо ябааша илалтын тухайда сэдьхэжэ,
Омог баяртайхан Цырен баруулжаа алхалаа.
Баатар хүсэтэ Агуу Улаан Армитаяа
Баруун тээшээ Гэсэрэй түхэлөөр гэшхэлээ.

РЕДАКЦИҺАА: Манай «Бурят-Монголой Үнэн» газетын редакци Чимит Цыдендамбаевай «Хандама Цырен хоёр» гэжэ поэмэ тунхаглажа дүүргэбэ.

Энэ поэмэ манай газетын январиин 16, 17, 20, 21, 22, 31 ба февралиин 2, 3, 4, 6, 7, 10-най номернуудта хэблэгдэбэ.

Поэмын тухай сэдьхэлгээ һанамжые бэшэжэ манай газетын редакци эльгээхыш Та хүндэтэ уншагшадта хандан байна.

Дурлаа бэлэйб тиихэдэ...

Ц. ДОНДОКОВА.

Зугаа нааданһаа,
Зол жаргал дэлгэрһэн
Зунай нэгэ үдэшэ
Зоригоо бэлэйбди тиихэдэ...
Зан абаринш илдамда,
Жалуур зулгы шамда
Жаахашье бэшэ өхөөр
Дуртаа бэлэйб тиихэдэ..
Духым эльбээд таалахадаш
Дуратай гэжэ тэбэрихэтэш
Тиижэ болохогүй гэжэрхёод,
Тэрьедэн дары холодоо һэм.
Ходо харахые хүсэбшье
Хэргэдэн шамһаа ябагша һэм.
Хойшо дайнда мордоһыеш
Хожом нэгэ дуулаа һэм.
Тэрэ гэһэнһээ хойшо
Тэнюун миниин байдал
Тэгшэ бэшэ болоо һэн,
Тиихэдэ дурлаһанаа мэдээ һэм.
Магад шимни намайе
Мартажаш болоош, гайхалгүй,
Минии шамда дуратайе
Мэдыш мүнөө, хожомдоогүйл.

Бэри гэжэ пьесын үргэлжэлэл

Маруся. Танилсаа һэм.

Эхэ. Нэгэ хүн ерээд, шинии үбгэн байгаа юм гү, Миша гэжэ хүн станци дээрэ һамгаяа хүлеэжэ байна гэнэл. (Маруся дуугай байна, өхэнь хүбүүндэе дүтэлөөд хэлэнэ). Энэшни ниидэжэ яашаба гэшээб?! Ондоо үбгэнлэ гарахэ гэжэ байтарнь үбгэнэйнгөө ерэһэниие дуулаад, гуниглажа губжаажа байна гэшээ гү ниидэжэ? (Марусида). Шинии ниидэжэ ягаа хүмшни, хүн хараагаа зэмэлээ гү?

Мижит. Эжы! Тэрэ Миша гэжэ хүнтнай билби даа.

Эхэ. Тархяа залги! Энэмни нинхдээ юун болоод байнаб даа? Ойлгоногүйлби... али ойлгоно гээшэ гүб?.. Нихэтэе шинии бэринни болоно гээшэ гүш?

Мижит. Зүб лэ ойлгоод байнат.

Эхэ. Үү даа, юрдөө! Бэриинни байһан хүн гүш? Болтогойг лэ! Юундэ минии бэе-бееэ харалсаад байгааб та, таалалдыт үгы, нимэ һайхан баярые тэмдэглэн минии харангаар байтар! (Таалалдажа байтарнь). Наашаа ерыш, бэринни, таалуулыш! (Бэрээ таалана, хүбүүгээ таалана). Тугаар һаяхан хүбүүмни гэнтэ орожо ерээд, ондоо болошонхой «эжы, танинагүй гүш?—гэжэ байгшаб гэжэ һанажа һүугаа һэм. «Хүл өрөө гараһан хүн орожо егэхэ» гэгэй ёһоор, хулээ хүбүүн хааншье ябаад ерэхэл байна даа! Үгы юрдөө юундэ мэдүүлээгүй байгаабта?

Маруся. Хүбүүгтнай мэдүүлхэ ёһотой байгаа гүб даа. Би бэринтнай гээшэб, намайе байлга гэжэ хэлэхэ һэн губ.

Эхэ. Юундэ мэдүүлээгүй байгааб?

Мижит. Шамда мэдүүлээгүй, хэр һайн бэритэй болоһыеш сүг байлгаад, бүри һайнаар мэдүүлхэ гэжэ эхэнэр хүниие сүг бэйлгалса гэжэ бэшээ бэшэһэн байхаб. Зай хэр һайн бэритэй болоб гэжэ һананабши?

Эхэ. Ёһоор дөө, ёһоор! Өө мөөгүй һайн хүн даа! Ганса зөөтэс һанагша һэм, нимэ хүнөөр бэриие хэдэг һаа гэжэ. Хари дан лэ гайхагша һэм, өөрын хүн янзатай байгша һэн. Бэриимни байһан хүн ха юмши. Тугаар ойлгожо ядажа байгаалби. Мүнөө ойлгооб даа, ойлгоб!

Хүшөгэ.

Хилын саана

Баруун Европодохи дайнай ябуулганууд

ЛОНДОН, февралиин 8. (ТАСС). Союзнигудай экспедиционно хүсэнүүдэй верховно командованиин штабай мэдээсэл соо нитэжэ хэлэгдэнэ: Шмидтын оршондо союзнигууд һүүлэй 3 үдэрэй туршада дайсанай 159 дзот эзэлээ. Шлейденһээ баруун урдуур союзнигудай сэрэгүүд хэдэн үзэргэ үйлсын байлдаануудые хэнэхэйнгэе һүүлээр, усэд шанга эсэргүүсэлтые нуга дараха Хелентальһаа дайсанаа хойно сохин гаргаба. Прюмын оршондо союзнигуудай ябган сэрэгүүд Вашейдэ хүрэбэ. Монтхейм, Холльник ба Зеллерих союзнигуудай гарта байна.

Хэдэн пунктнуудта союзнигудай сэрэгүүд Ур ба Сюр мүрэнүүдые байлдаатайгаар гаталан гаража эхилээ. Ремихэ зүүн урдуур союзнигууд Зиннине эзэлэн абаба.

Саргемюндһээ (Логаринг) зүгээр дайсанай ябган сэрэгтэ атака гэдэргээ сохигдоо. Союзнигудай сэрэгүүд Бишоли (Битска хадануудһаа зүүгээр) хэһэн байгаа.

Доодо Эльзаска нам газартай юзнигуудай сэрэгүүд хэ ревниие сүлөөлөө. Рейнско канал баруун эрье дайһаа бүримһэн сэбэрлэгдэбэ. Гезкэ хадануудай соо дайсэмхитэй эсэргүүсэлтэ нуга рагдаа. Дайсанай тэһалагдбулэгүүдые усадхаха ябадалгэлжэлжэ байна. Февралиинда союзнигудай сэрэгүүд бафронт дээрэ 2.905 хүнплендэ абаба.

Хүнда бомбардировщигууд ребительнүүдээр үлэшэгдэжэ руун Германида дайсанай объектнүүдые бомбодоо.

Лондондо боложо байгаа бүхэдэлхэй конференци дээрэ

ЛОНДОН, февралиин 7. (ТАСС). Үсэгэлдэр профсоюзуудай бүхэдэлхэйн конференци дээрэ союзнигудай сэрэгэй хүсэнүүдтэ тураһалжа хүргэхэ асуудал тушаа шүүмжэлгэ эхилбэ. Нэрьемэ алига ташалтаар угтагдаһан советскэ делегациин толгойлогшо нүхэр Кузнецов үгэ хэлэжэ. энэ асуудалаар шүүмжэлгэ нэбэ.

Кузнецов болбол 40 та соо ородоор хэлэбэ. гэд, Кузнецовой элихэл шэ делегацинуудай хэлэн оршуулагдаһан байна.

Нүхэр Кузнецовой һү тред-юнионуудай британска грессиин түлөөлэгшэ Артур кин гэгшэ англиийска хүүль шэн ангиин сэрэгэй зүдхэл гажа байһан тухай хэлэбэ.

Пьерлын кабинет тушаалһаа гараб

ЛОНДОН, февралиин 7. (ТАСС). Рейтер агентствын Брюссельскэ корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Бельгийскэ премьер министр Пьерло гэгшэ кабинетээ отставкада гарахын түлөө принцарегентдэ ошохёо болоно байнаб гэжэ депутадуудай палатада мэдүүлбэ. Правительствын дахин палатаһаа дэмжэлгэ абахагүйень этигэнэб гэжэ Пьерло мэдүүлбэ.

ПАРИЖ, февралиин 7. (ТАСС). Фран Пресс агентствын Брюссельһээ мэдээсэһэнэй ёһоор, Пьерлын отставкада гараһан правительствын состав ажалай ба социальна тэдхэмжын министр, социалистическэ тиин член Ван Акерт гэгшэ бельгийскэ шэнэ правительство бүридхэн байгуулалга даалгагдаа. Спаак болбол гадаадын хэрэгүүдэй министрын тушаалда зэргэтэ үлэбэ.

Болгарска сэрэгэй гэмтэн тушаа гаргагдаһан шиидхэбэри хүсэндэнь хүргэгдэбэ

СОФИЯ, февралиин 4. (ТАСС). Болгарска телеграфна агентствын мэдээсэхэнь хадаа болгарска сэрэгэй гэмтэн болохо урһыл регентнүүд, хуушанай советнигууд, министрнүүд ба депутадууд тушаа болгарска арадай суудай шиидхэбэри хүсэндөө хүргэгдэбэ.

Эквадор Японитой дайлалдаһан зандаа

Японии Пирл-Харборто добтолһоной һүүлдэ Эквадор Японидо дайн сэрэг соносхоогүйшье һаа, 1938 ондо болоһон американска оронуудай конференци дээрэ абаһан уялганудайнгаа ёһоор, Эквадор Японитой дайлалдажа байна гэжэ Эквадорой президент Веласко Ивара гэгшэ хэһэн мэдүүлгэ соогоо тэмдэглэбэ. 1938 ба 1940 онуудай хоорондохи үедэ болоһон американска оронуудай конференцинүүд дээрэ ялшье американска оронуудай гэндэ американска бэшэ нагэсэргүү агресси хадаа бүхы американска оронуудта эсэргүү агрессии гэжэ харагдаха ёһотойжэ заагдаһан байгаа.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАН

Мүнөөдэр кинодо

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта **«БОГДАН ХМЕЛЬНИЦКИЙ»** Үдэшын 4, 6, 8, 10 ч. эхилхэ

«ЭРДЭМ» кинотеатрта **«АКТРИСА»** Үдэшын 4, 6, 8, 10 ч. эхилхэ

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35, ТЕЛЕФОНЫ: ответ. редактора—73, АТС—180; зам. ответ. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—3-03, писем и переводов—6-03 (2 зв.); объявлений—2-64 (2 зв.).

—00288 Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5500